

5RE314

Sociální a kulturní prostředí sídel a regionů

8

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Financování NNO

Dotační politika státu, krajů a obcí ve vztahu K NNO

Principy financování NNO

- vícezdrojovost
- samofinancování a fundraising
- neziskovost (neziskové přerozdělování zdrojů)
- osvobození od daní

Vícezdrojovost

Kritéria rozdělení zdrojů

Způsob získání:

- ✓ interní
- ✓ externí

Charakter zdrojů:

- ✓ finanční
- ✓ nefinanční

Původ zdrojů:

- ✓ domácí, místní
- ✓ zahraniční

Financující subjekt:

- ✓ Veřejný sektor: státní správa, samospráva, mezinárodní instituce, daňová asignace
- ✓ Soukromé zdroje: nadace, podnikatelské subjekty, individuální dárci, církve a náboženské společnosti

V praxi obvykle různé kombinace

Samofinancování a fundraising

Samofinancování

- užší pohled – podnikatelská či jiná hospodářská činnost NO;
- širší pohled – jakákoliv diverzifikace zdrojů NO.

Důležitá součást zabezpečení finanční stability a nezávislosti NO

Samofinancování a fundraising

Fundraising - systematická činnost, jejímž výsledkem je získání finančních či jiných prostředků na obecně prospěšnou činnost organizací nebo jednotlivců – obvykle na základě **fundraisingového plánu**

Fundraisingová strategie/plán:

- umět se obrátit: na správné lidi, se správným produktem, za správnou cenu,
- být na správném místě, ve správnou chvíli, se správnou nabídkou.

Klíčová role komunikační strategie.

Formy fundraisingu:

- ✓ Individuální
- ✓ Firemní
- ✓ Fundraising od státních donátorů
- ✓ Nadace, nadační fondy
- ✓ Evropská unie

Zásady fundraisingu

- ✓ Získávání příznivců (důvěra)
- ✓ Profesionalita
- ✓ Informovanost o darech a jejich použití
- ✓ „Nedostanete, oč nepožádáte“
- ✓ Poděkování

Neziskovost

- ✓ Všechny příjmy na úhradu činností souvisejících s naplňováním poslání NO.
- ✓ Jakékoli zdroje vytvořené v rámci doplňkové činnosti NO **se musí použít** pro hlavní neziskovou činnost organizace.
- ✓ Transparentnost neziskového nakládání se zdroji – důležitá ve vazbě na potenciální donory, ale i veřejnost jako takovou **důvěryhodnost a dobré jméno NO**

Osvobození od daní

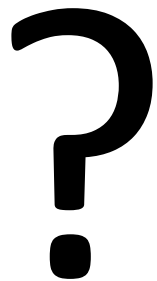
Tři základní daňové režimy:

- 1) Osvobození finančních toků NO od daní** (tax exemption) – *nejčastěji osvobození od daně z příjmů právnických osob, dále osvobození od majetkových daní (daň z nemovitostí, dědická, darovací) a DPH*
- 2) Úlevy na daních NO** (tax credit) – *z vypočítané daňové povinnosti se uplatňuje její snížení v různé výši*
- 3) Úlevy na daních příspěvovatelům** (tax benefit) - *výše příspěvku (daru) jako nezdanitelná část základu daně nebo jako odčitatelná položka*

Zvláštní daňový režim – daňové asignace – možnost pro poplatníka poukázat část zaplacené daně z jeho příjmu konkrétní NO.

Způsoby financování NO

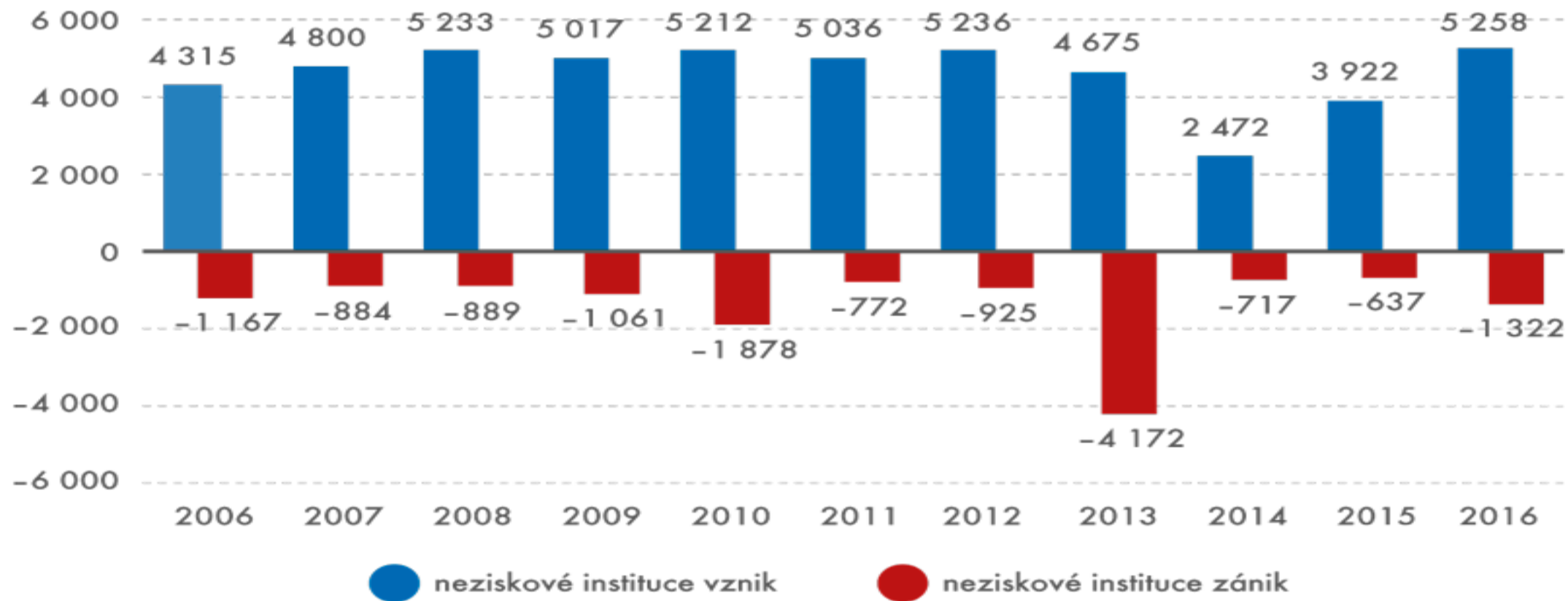
- Účelové financování - podpora je účelově vázaná, podrobný rozpočet, předkládá se vyúčtování, možnost využít prostředky pouze v příslušném fiskálním roce
- Výkonové financování - časová následnost finančních prostředků, tlak na hospodárné využití prostředků
- Globální financování - poskytování dopředu definovaného objemu finančních prostředků vázaných na komplexní zajištění nebo zabezpečení služeb NO (na základě smlouvy), relativně volné disponování s poskytnutými prostředky
- Kombinované financování - nejčastěji 2 kombinace: výkonové a účelové financování nebo účelové a globální financování

- ✓ Proč je, podle vašeho názoru, důležité vícezdrojové financování NNO?
- ✓ Setkali jste se s fundraisingem? V jaké podobě a jaká byla vaše reakce?
- ✓ Jaký je váš názor na daňové asignace?
- ✓ Shrňte výhody a nevýhody jednotlivých způsobů financování NNO

Neziskový sektor v ČR

Vývoj počtu založených a zrušených neziskových institucí v ČR, 2006–2016

Souvislost se změnami legislativy

Zdroj: ČSÚ

NNO v ČR

Údaje ze Satelitního účtu neziskových organizací z r.2014 (zveřejněné na podzim 2016)

Ukazatel	NI celkem	Meziroční změna
Počet organizací	129 061	1,35 %
Zaměstnanci – počet úvazků FTE ^{*)}	107 243	2,30 %
Podíl na zaměstnanosti ČR	2,12 %	0,03 p. b.
Dobrovolníci – počet úvazků FTE ^{*)}	26 414	4,37 %
Podíl NI na tvorbě HDP	1,74 %	-0,02 p. b.

^{*)} Pozn.: FTE = úvazky přepočtené na plnou pracovní dobu.

NNO v ČR

Klasifikace neziskových institucí podle ekonomické činnosti (CZ-NACE) a účelu (CZ-COPNI) v roce 2014 (v %)

CZ-NACE	Celkem	Bez VŠ	CZ-COPNI	Celkem	Bez VŠ
Vzdělávání	53,78	10,52	Vzdělávání	51,84	13,70
Ostatní činnosti	24,79	47,98	Rekreace a kultura	19,06	34,90
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	9,73	18,84	Služby jinde neuvedené ^{*)}	10,24	18,07
Zdravotní a sociální péče	7,87	15,24	Sociální péče	5,21	10,10
Informační a komunikační činnosti	1,12	2,17	Náboženství	4,54	8,79
Profesní, vědecké a technické činnosti	0,82	1,59	Politické strany, odborové a profesní organizace	3,93	7,62
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	0,61	1,19	Zdraví	3,79	5,24
Zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	0,47	0,91	Bydlení	0,88	0,65
Zemědělství, lesnictví a rybářství	0,46	0,89	Ochrana životního prostředí	0,50	0,93

^{*)} Pozn.: Patří sem například požární ochrana, místní a regionální rozvoj, ochrana lidských práv, služby právní a odborné pomoci, humanitární pomoc, služby hospodářských svazů, služby ochrany domácích zvířat atd.

Největší produkci mají neziskové instituce v odvětvích vzdělávání (54 %, jsou zde zahrnuty i VŠ) a ostatní činnosti (25 %) (například profesní, podnikatelské nebo odborové svazy). V kulturní, zábavní a rekreační činnosti je jejich podíl produkce 10 % a ve zdravotnictví a sociální péči 8 %.

V roce 2014 šlo **52 % výdajů neziskových institucí** na vzdělávání. Bez vysokých škol – 35 % rekreace a kultura, 14 % vzdělávání, 10 % sociální péče a 18 % služby jinde neuvedené.

NNO v ČR

Dary poskytnuté neziskovými institucemi v období 2011 až 2014

	Neziskové instituce podle počtu zaměstnanců	Období ¹⁾	Celkem (mil. Kč)	Fyzickým osobám (v %)	Nepodnikatelským právnickým osobám (v %)	Naturální dary (v %)
Malé organizace 0-9 zam.	Církevní	2011	43,6	6,6	46,2	17,3
	Sdružení	2012	631,7	1,0	3,5	83,8
	Org. složky sdružení	2012	14,8	95,0	2,5	3,4
	Obecně prospěšné společnosti	2013	75,7	25,3	23,6	3,6
	Nadace, nadační fondy	2014	1 252,1	38,4	49,5	30,4
	Ostatní	2015	12,1	24,1	8,9	0,7
Velké organizace 10 a více zam.	Církevní	2014	129,1	11,1	67,8	3,2
	Sdružení/spolky	2014	123,1	8,7	48,4	34,9
	Org. složky sdružení/pobočné spolky	2014	2,1	40,0	53,0	31,0
	Obecně prospěšné společnosti/ústavy	2014	364,9	1,2	0,9	0,2
	Nadace, nadační fondy	2014	332,3	36,0	62,5	10,7
	Ostatní	2014	12,5	41,3	45,3	4,4

¹⁾ Pozn.: Odpovídá roku zjišťování dané skupiny institucí.

Z velkých neziskových institucí poskytly v roce 2014 nejvíce darů obecně prospěšné společnosti nebo ústavy. Celkem 97,6 % z těchto darů šlo ve formě finanční pomoci do zahraničí (např. Člověk v tísni nebo ADRA).

ČSÚ šetří pouze jednou za pět let malé neziskové instituce (do 9 zaměstnanců). V r. 2012 poskytla malá sdružení dary ve výši 631,7 mil. Kč, celkem 95,4 % jejich darů směřovalo do zahraničí. Naturální dary pak měly hodnotu celkem 529,5 mil. Kč. Jednalo se hlavně o ošacení (48,6 %), zdravotní pomůcky a potraviny.

Stát a NNO

Rada vlády pro nestátní neziskové organizace (RVNNO)

- ✓ stálý poradní, iniciativní a koordinační orgán vlády ČR v oblasti NNO
- ✓ zřízena usnesením vlády z 10. června **1992** č. 428 jako Rada pro nadace, usnesením vlády z 30. března 1998 č. 223 transformována na Radu vlády pro nestátní neziskové organizace
- ✓ soustřeďuje, projednává a prostřednictvím svého předsedy předkládá vládě materiály, týkající se NNO a vztahující se k vytváření vhodného prostředí pro jejich existenci a činnost.

Proč a v jakých oblastech
financovat NNO z
veřejných zdrojů?

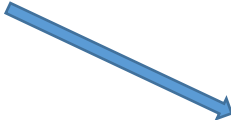
funkce a role NNO společensky
žádoucích oblastech;

existence mikroekonomických
selhání trhu

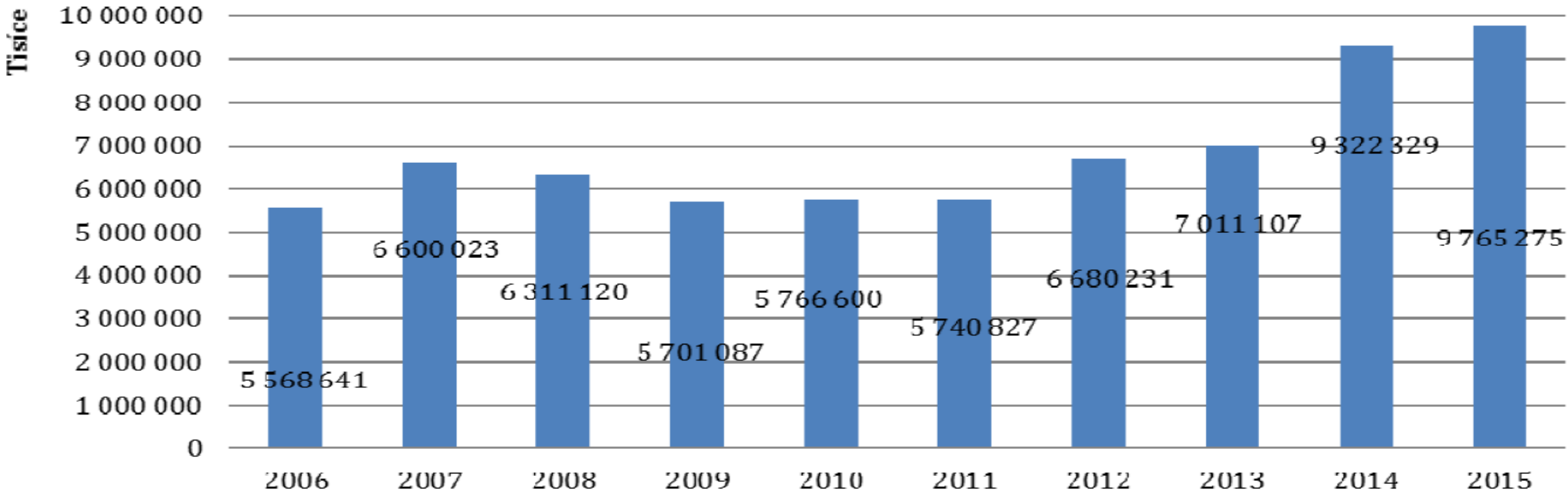

zneužívání dominantního postavení,
existence externalit či asymetrie
informací apod.;

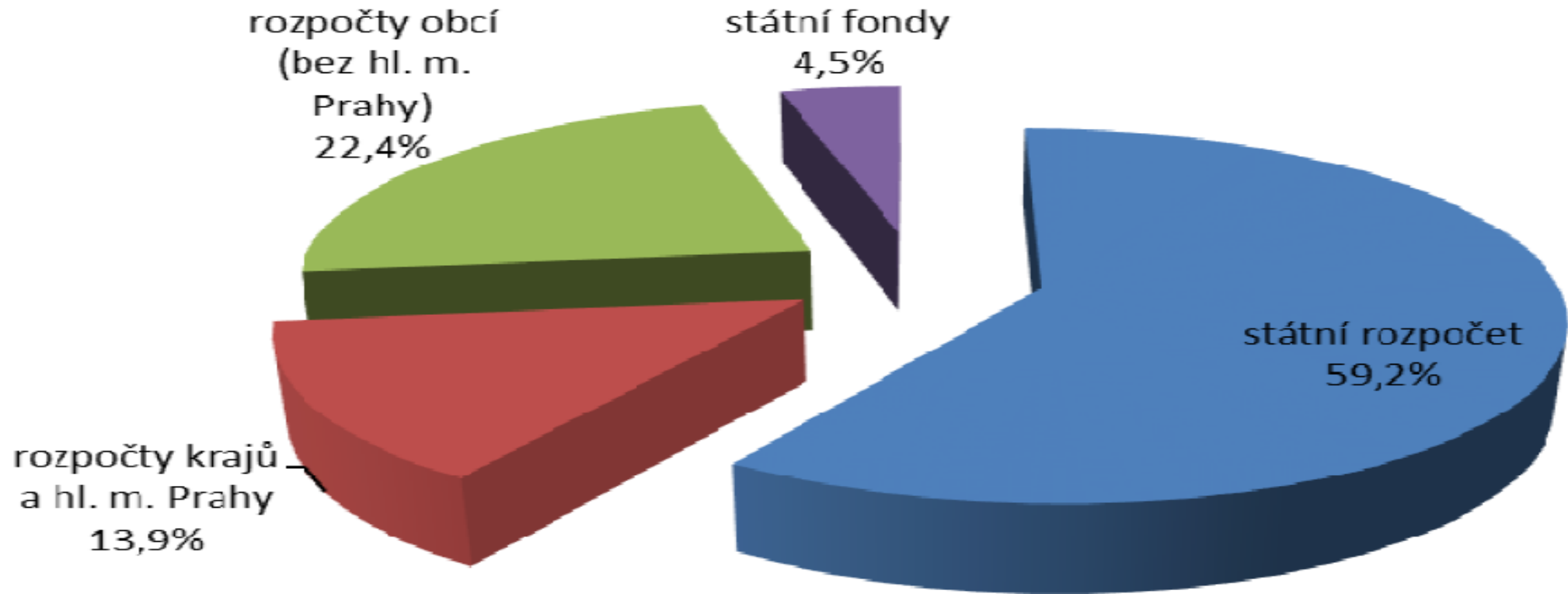
existence heterogenní poptávky -
selhání státu v zabezpečování
veřejných statků a služeb pro
jedince a skupiny s minoritními
preferencemi;

Graf 2. Vývoj objemu dotací pro NNO ze státního rozpočtu (v tis. Kč)

Zdroj: Rozbor 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, databáze kapitol státního rozpočtu, upraveno

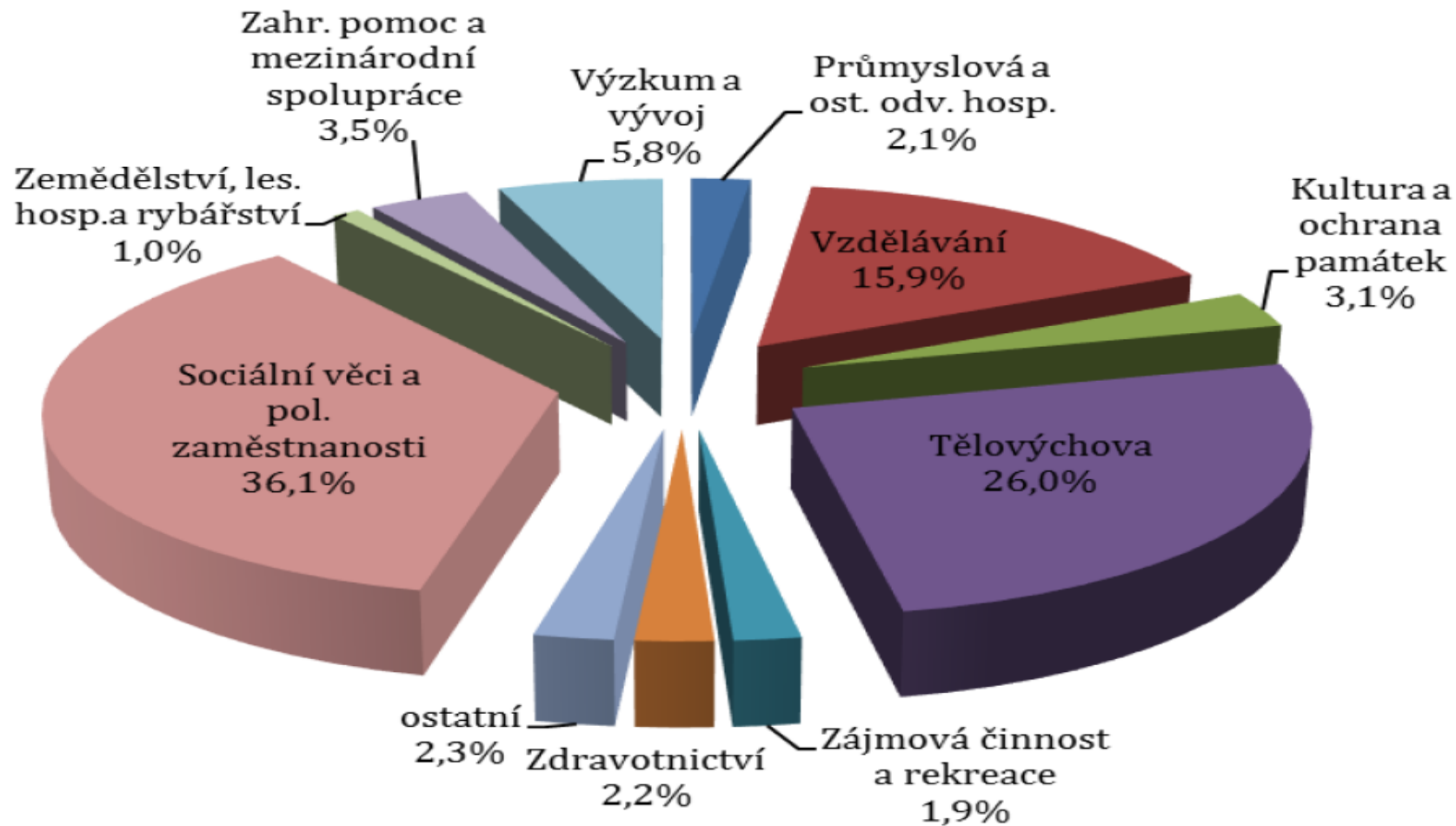
Graf 41. Srovnání celkové výše dotací poskytnutých NNO z jednotlivých úrovní veřejných rozpočtů a státních fondů v roce 2015

Zdroj: Databáze kapitol státního rozpočtu, databáze krajů a hl. m. Prahy a MONITOR, upraveno

Dotace poskytnuté NNO ze státního rozpočtu

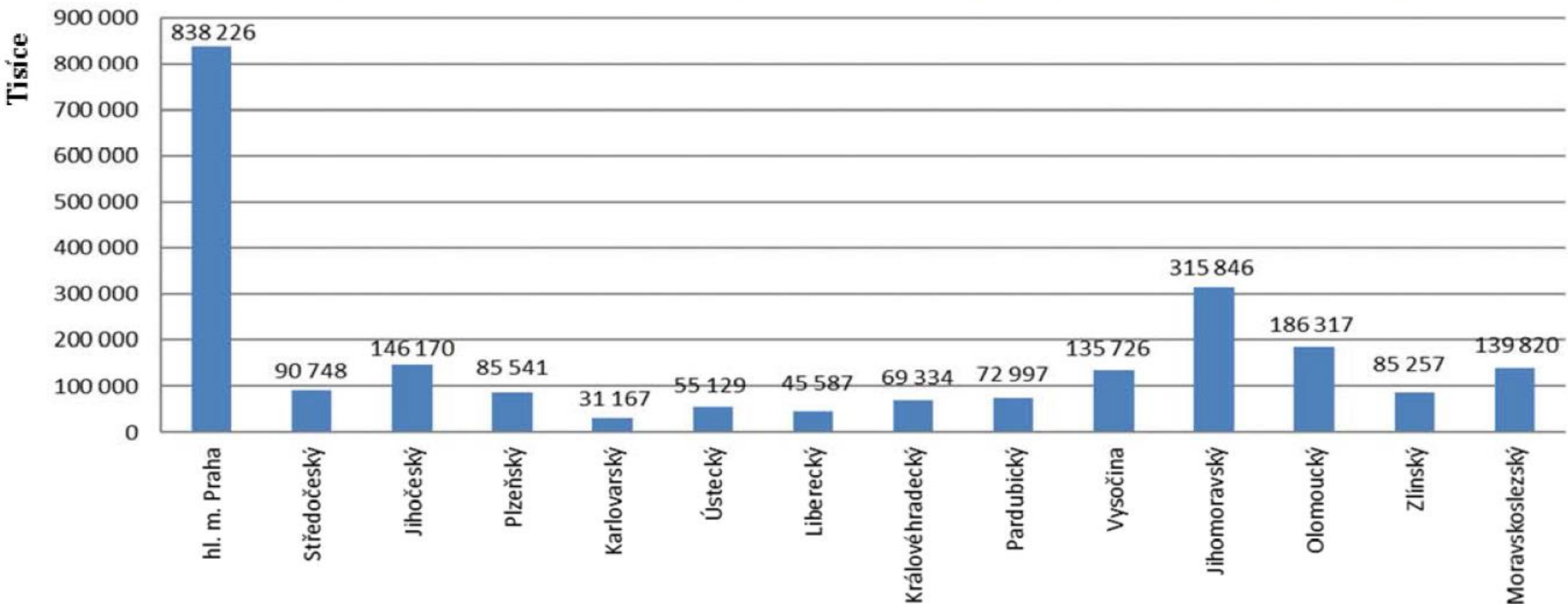
Graf 20. Podíl objemu dotací poskytnutých NNO ze státního rozpočtu dle podpořeného odvětví

Zdroj: Databáze kapitol státního rozpočtu, upraveno

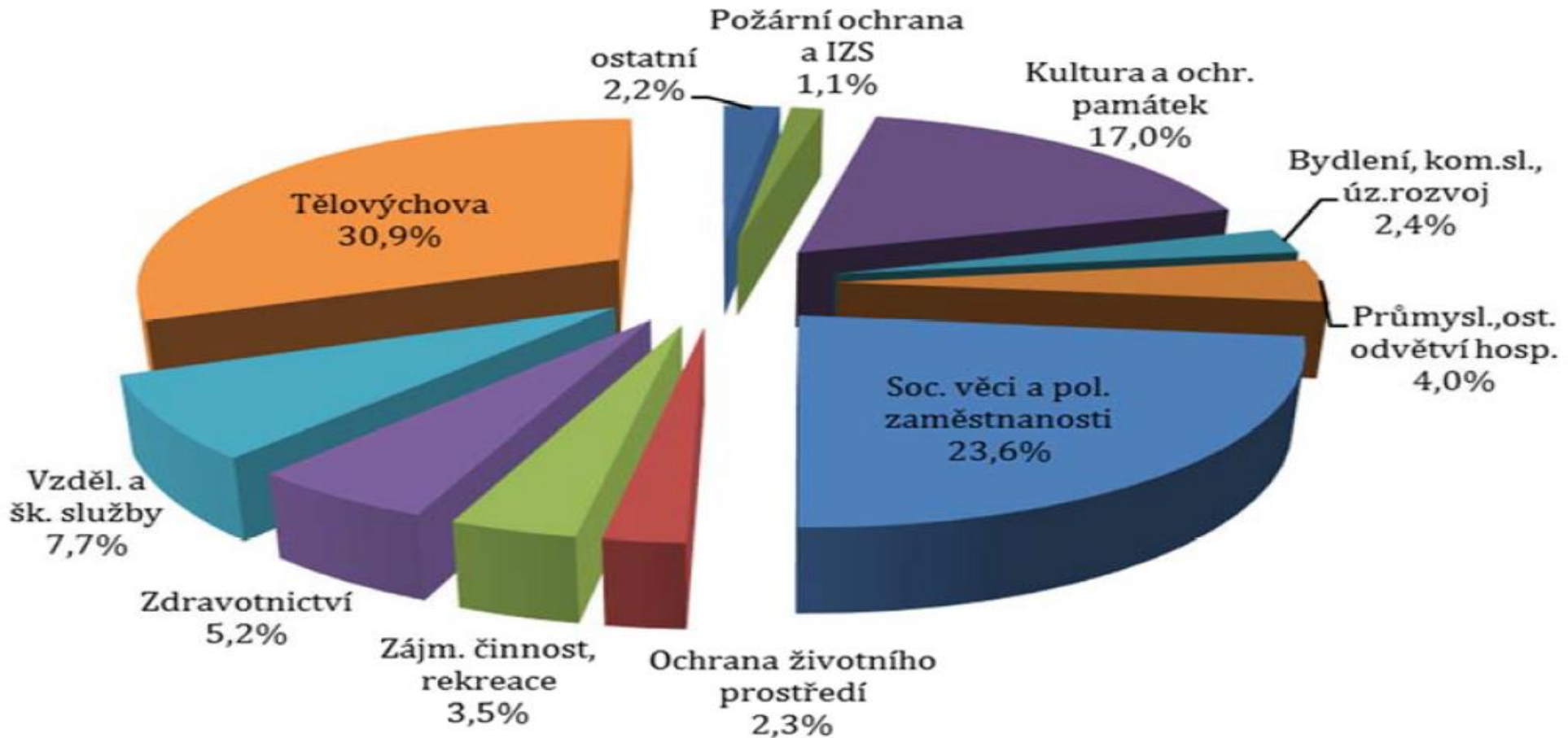
2015

Graf 21. Objem dotací z rozpočtů krajů a hl. m. Prahy poskytnutých NNO (v tis. Kč)

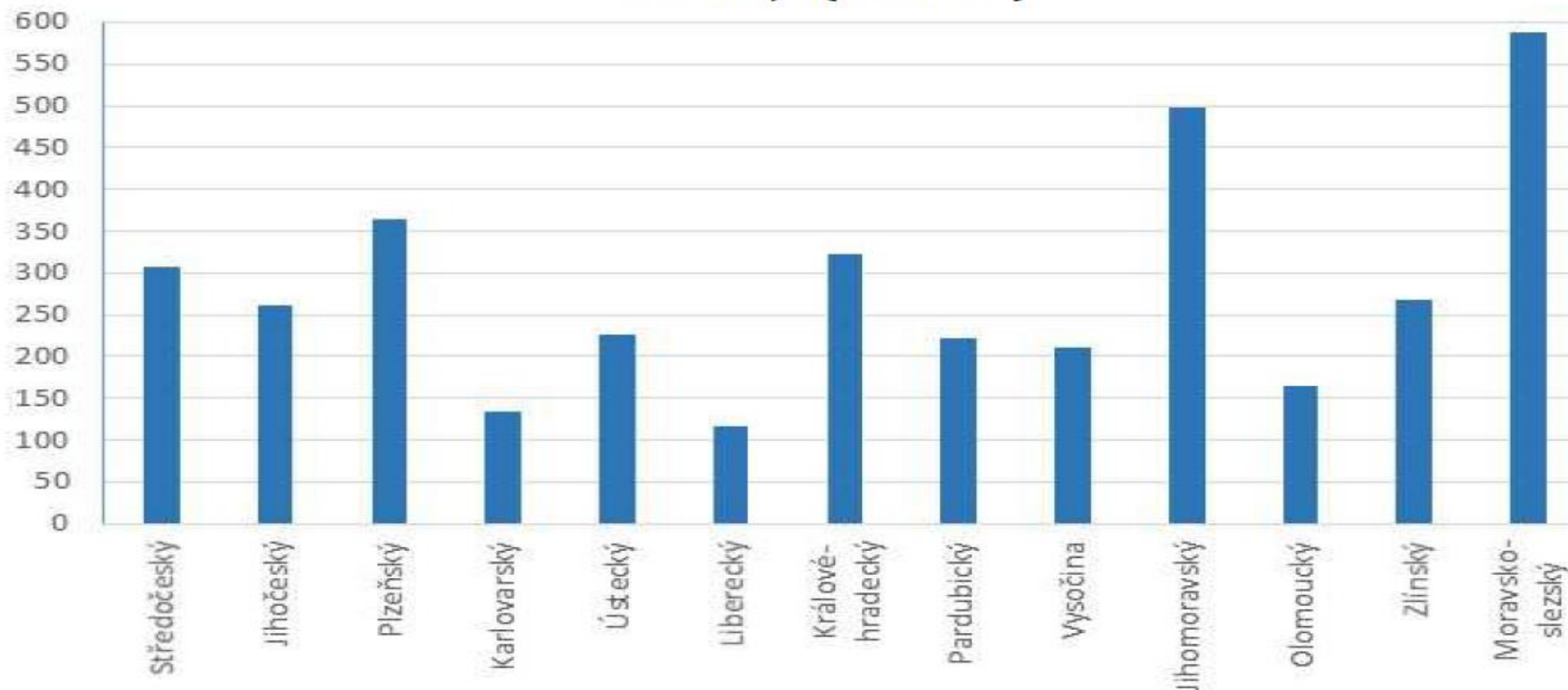
K významnému nárůstu (o více jak 15 %) oproti roku 2014 došlo u rozpočtu Moravskoslezského kraje, Jihomoravského kraje, Jihočeského kraje, Pardubického kraje, Středočeského kraje, Plzeňského kraje, Ústeckého kraje a Královéhradeckého kraje.

Graf 36. Podíl objemu dotací poskytnutých NNO z rozpočtů krajů a hl. m Prahy dle podpořeného odvětví

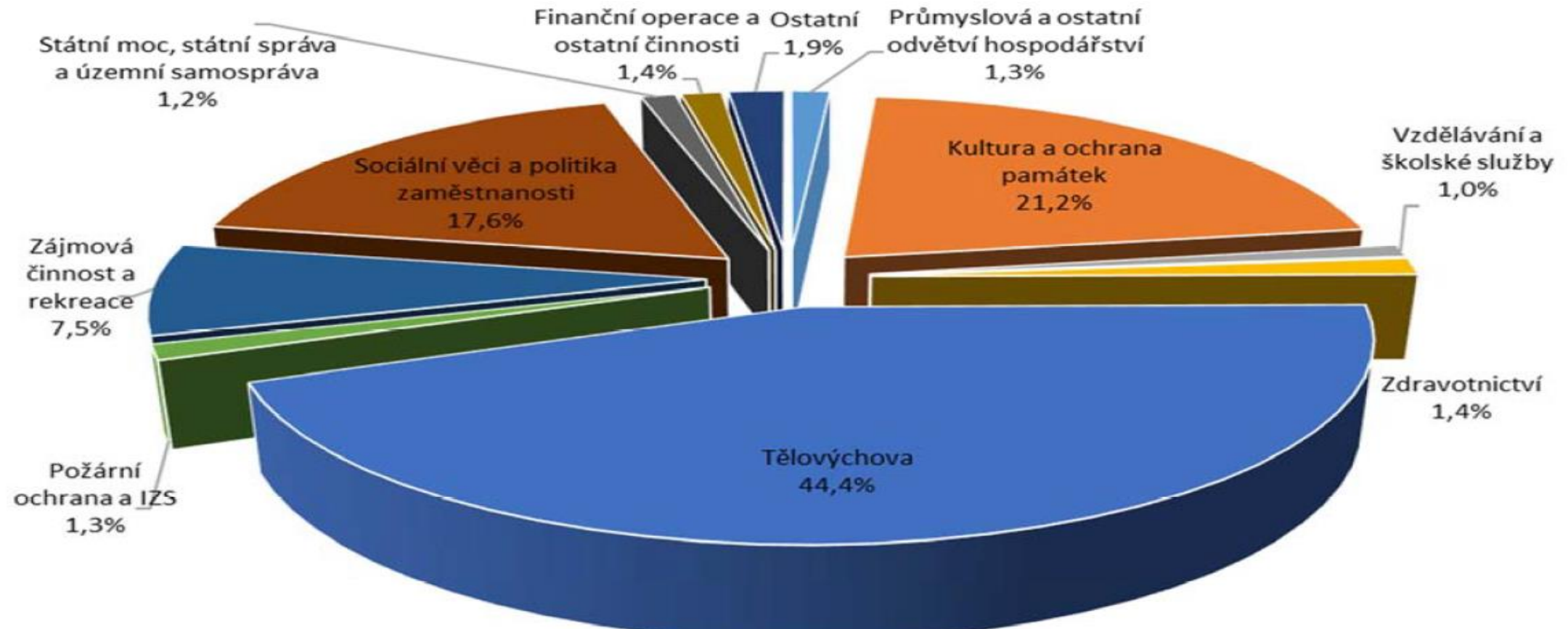
Zdroj: Databáze krajů a hl. m. Prahy, upraveno

Graf 37. Objem dotací z obecních rozpočtů (mimo rozpočtu hl. m. Prahy) dle kraje (v mil. Kč)

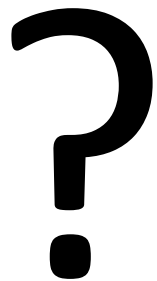

Oproti předchozímu roku došlo k nominálnímu zvýšení objemu poskytnutých dotací z obecních rozpočtů (mimo rozpočet hl. m. Prahy) o 10 %.

Graf 38. Podíl dotací poskytnutých NNO z rozpočtů obcí (mimo rozpočet hl. m. Prahy) dle podpořeného odvětví

K výraznému vzrůstu oproti roku 2014 došlo v oblasti „Státní moc, státní správa, územní samospráva“, „Zemědělství, lesní hospodářství“, „Kultura a ochrana památek“ a „Výzkum a vývoj“.

- ✓ Porovnejte dotace ze státního rozpočtu dle jednotlivých odvětví.
- ✓ Porovnejte objem dotací krajů (vč. hl. m. Prahy). Proč jsou mezi nimi tak velké rozdíly?
- ✓ V čem se liší struktura podpořených odvětví z úrovně krajů a obcí? Proč?

Děkuji za pozornost

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

